

EKİM 2023

ÖZEL SAYI

YAMANTÜRK ORTAOKULU

CUMHURİYETİMİZİN
100.YILI
OKUL GAZETESİ

İSTİKLÂL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül... ne bu şiddet bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl,
Hakkıdır, Hakk'a tapan, milletimin istiklâl.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim; bendimi çiğner, aşarım;
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garb'ın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar;
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imâm boğar,
"Medeniyet!" dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş! Yurduma alçakları uğratma sakın;
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın...
Kim bilir, belki yarın... belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri "toprak!" diyerek geçme, tanı!
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehid oğlusun, incitme, yazıktır atanı;
Verme, dünyâları alsan da, bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki fedâ?
Şühedâ fişkırarak, toprağı sıksan şühedâ!
Cânı, cânânı, bütün varımı alsın da Hudâ,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyâda cüdâ.

Ruhumun senden, İlahî, şudur ancak emeli:
Değmesin ma'bedimin göğsüne nâ-mahrem eli!
Bu ezanlar -ki şehâdetleri dinin temeli
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli

O zaman vecd ile bin secede eder -varsa- taşım;
Her cerîhamdan, İlahî, boşanıp kanlı yaşım,
Fıskırır rûh-i mücerred gibi yerden na'sım;
O zaman yükselerek Arş'a değer, belki başım.

Dalgalan sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl;
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.
Ebediyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl:
Hakkıdır, hür yaşamış bayrağımın hürriyet;
Hakkıdır, Hakk'a tapan milletimin istiklâl!

MEHMET AKİF ERSOY

CUMHURİYET İLELEBET YAŞAYACAKTIR.

100*

MİLLETLER BÜYÜK EVLATLARIYLA NEFES ALIR.

Fazıl Hüsnü DAĞLARCA

Kıymetli öğretmen arkadaşlarım, ülkemizin aydınlık yarınlarını temsil eden sevgili öğrenciler Büyük Önderimiz Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün " En büyük eserim " diye nitelendirmiş olduğu Türkiye Cumhuriyeti'nin 100. Yılına kavuşmanın heyecanını ve gururunu hep birlikte yaşıyoruz. İngiltere'deki görkemli Sanayi Devrimi ve Fransız İhtilali sonrası son 300 yıldır değişen dünya içinde kendisini durmaksızın dönüştüren ve ilerleme yolunda adımlar atan ve tarihten günümüze dönüşüm ve ilerlemenin siyasal, toplumsal ve kültürel sancılarını yaşayan bir ülke olduğumuz aşikar. Tarihçi Bernard Lewis, Doğu'nun geri kalmışlığına cevap aradığı eseri olan Hata Neredeydi? Başlıklı kitabında şunları ifade eder: " On sekizinci yüzyılın sonundan hemen önce Türkler, İranlılar ve diğer Ortadoğulular Batı'yı doğrudan incelemek için çok az imkana sahipti. Oysa ki Batılılar maddi ve kültürel açıdan her alanda geride oldukları dönemde dahi Doğuluları gözlemleme konusunda çok daha fazla imkanı ellerinde tutuyordu. Temaslar üç temel bölgede yaşanıyor: Diplomasi, ticaret ve savaş. Ancak Avrupalı güçler nispeten erken dönemlerden itibaren Doğu'da önce büro, sonrasında konsolosluk , en nihayetinde de büyükelçiliklerinin devamlılığını sağladığı halde, Doğulu güçler bu uygulamayı izlememişler ve sadece bazen kısa süreli heyetler göndermişlerdir." Bernard Lewis bir diğer eseri olan Modern Türkiye'nin Doğusu'nda ise gelişen Avrupayı tanıma ve Batılılaşma çabamıza şöyle değinir: " 19. Yüzyılın ilk yarısında gittikçe daha çok Türk, özellikle Batı'yı görme fırsatı bulmuş olanlar, akıl almaz ölçüde zengin, güçlü ve üstelik bütün dünyayı avuçları arasına alma yolunda, kendisine hudutsuz bir güven duyan, saldırgan Avrupa ile kendi ülkelerinin geri kalmışlığını kıyasladığında yoksulluğunu acı bir biçimde fark ediyordu. İmparatorluk neden geriliyor? Sorusu artık şöyle sorulmalıydı: " Neden Avrupa ilerliyor ve gelişiyorken, İmparatorluk geriliyor ve Avrupa'nın başarısının sırrı nedir?" Batılılaşmanın ve toplumsal etkileşimin sadece bilimsel ve teknik düzeyle sınırlı kalmayacağını, siyasal ve düşünsel anlamda da Batı'daki gelişmelerin Doğu ülkelerini etkileyeceğini İslam dünyasında batılılaşmanın ilk çabaları olan şu iki örnek üzerinden dile getirir: "Sanayi ve bilim, fabrikalar ve okullar, Türkiye'de 2. Mahmud'un, Mısır'da Mehmet Ali Paşa'nın Avrupa gücüne ve zenginliğine bir anda erişmek için kullanmaya çalıştıkları sihirli değnekti. Böylece başlıca gayeleri olan Avrupalı tarzda ordulara sahip olmayı başaracaklardı. Daha sonra gelen birçok reformcu ve yenilikçinin çabalarının özünde de aynı fikir yatıyordu. Ancak İslamiyet ile Hıristiyanlığı birbirinden ayıran duvarda bir kere kapı açıldı mı, o kapıdan geçen fikir akışını denetleyip içinden seçim yapmak olanaksızdı... 19. Yüzyılda kurulmuş olan temel ve yüksek öğretim kurumlarında ağır ağır ve bin bir zahmetle yeni bir elit meydana çıktı. Bu yeni elitin yeni bir ruhu ve gerçek dünyaya dair daha yeni ve açık bir algılayışı vardı. Ülkelerinin sorunlarının ve yaşadığı sıkıntıların gerçekten farkındaydılar. Bunlarla yüzleşmek ve üstesinden gelmek azmindeydiler. İmparatorluğun hakim sınıflarına bu yeni ruhun nüfuz etmesi yavaş oluyordu ve sıklıkla insanın şevkinin kırılıyordu. Ancak 20. Yüzyıla gelindiğinde Modern Türkiye'yi oluşturan büyük toplumsal ve siyasal devrimleri sonuçlandıracak olan bilgiye, yetkinliğe ve hepsinin ötesinde sorumluluk ve karar duygusuna sahip yönetici eliti bu yeni ruh ortaya çıkardı." Türkiye'nin entelektüel ve kültürel anlamda büyük gelişme kaydettiği 2. Meşrutiyet sonrası dönemde 1912'de Ahmet Muhtar şöyle diyordu: " Ya Batılılaşırız, ya da mahvoluruz." Bu görüşün sarsılmaz savunucusu Abdullah Cevdet şöyle diyordu: " Bir ikinci medeniyet yoktur; medeniyet Avrupa medeniyetidir, bunu gülü ve dikenini ile almak zorundayız. Ödünç almak anlamsız, taklit etmek ise yüzeysel ve tehlikeliydi. Tek çıkış Avrupa uygarlığını topyekun kabul etmektir, yani Türkiye'nin uygar Avrupa'nın bir parçası olarak onunla bütünleşmesiydi."

Cumhuriyetin kuruluşuna giden yolun buhranlı yıllarını ve Kemal Paşa'nın kişiliğini hayatının 50 yılını Türk tarihi araştırmalarına ayırmış olan Fransız Türkolog Jean-Paul ROUX Türklerin Tarihi başlıklı adlı tarihimize kaynak olan eserde şu satırlarla dile getirir:

“1920 yılının sonunda Türk dünyasının durumu umutsuz görünüyordu. Sultan, Mondros Ateşkes Antlaşmasının (30 Ekim 1918) korkunç öngörülerini kesinleştiren Sevr Antlaşması'nı imzaladı ve sonbaharda, bir zamanlar Rus Çarlığı olan ülkedeki iç savaş Bolşeviklerin zaferiyle son buldu. Artık çağın dışında kalan Hive ve Buhara Hanlıkları ortadan kalktı ve federe ya da bağımsız devlet olmayı isteyen genç “ İslam Cumhuriyetleri” SSCB'ye bağlandı. Her cephede yenilmiş Türkler, artık kendi yazgılarını kontrol edemez durumdaydı. Gelecekleri Londra'dan bakınca karanlık, Moskova'dan bakınca aydınlık görünmekle birlikte, onları bekleyen geleceğin ne olduğunu bilen yoktu. Daha da kötüsü, öteki devletlerin gözünde artık tıpkı Kızılderililer, Papualar, hatta- neden olmasın- Avustralya yerlileri gibi tarihsel kalıntılar, geçmişte kalan anlardı. Kılığa, asimilasyon politikalarına, yok edilme planlarına dayanabilecekler miydi? Kendi kendilerini yok oluşa götürecek bir umutsuzluğa düşmemeyi başarabilecekler miydi? En azından artık uluslararası kamuoyunun ilgisini çekmiyorlardı ve miraslarını paylaşan devletler için teşkil ettikleri sorunlar önemsiz sorunlardı. Büyük Okyanus'tan Akdeniz'e kadar uzanan geniş topraklarla kıyaslanınca sayıları çok azdı. Türkiye'dekiler 11 milyon, Rusya'dakiler (1914'te 16 milyon) ve Afganistan, İran, Çin ve sürgünde olanlar olmak üzere üç gruba ayırabileceğimiz toplam 30 ila 32 milyon insan. İster Anadolu Türkü olsun ister Avrupa Türkü olsun Türkiye'nin parçalanması ya da köleleştirilmesi, boyunduruk altına alınması karşısında infial duyanların sayısı da az değildi. Ama on yıldır bitmek bilmeyen savaşlardan sonra yakılıp yıkılmış, nüfusu azalmış, olanakları ve kaynakları tükenmiş, işgal altında bulunan bir ülkede galiplerin mutlak iradelerinin karşısına dikilebilmek için görülmemiş bir yüreklilik gerekliydi. Öte yandan galipler, İslamın en büyük manevi mertebesi sayılmasına karşın o günlerde başkentinde çökmüş bir vaziyette varlığını sürdürmeye çalışan halifeyi arkalarına almıştı. Ona karşı çıkmak bir tür aforoz tehlikesiyle karşı karşıya kalmak, dine saygıda kusur etmek demektir. Ancak bir kişi bunu yapacaktı. Bu yürekliliği gösterecek kişi, daha önce Trablusgarp'ta ve Çanakkale Savaşı'nda ün kazanmış başarılı bir komutan, radikal ve laik fikirleri benimsemiş eski bir Jön Türk, 1881'de Selanik'te doğmuş devrimci bir ruha sahip Mustafa Kemal Paşaydı. Anadolu'da İtilaf devletlerinde rahatsızlık yaratan unsurları terhis etmek için halife tarafından görevlendirilen Mustafa Kemal, 19 Mayıs 1919'da onu karşılamaya hazır eski bir taşra ili olan Samsun'a hareket etti. Burada bağımsızlık hareketini başlattı. 22 Haziran 1919'da Amasya'da hükümdarın edilgen politikasını kınayan bir bildiri yayımladı. Kısa bir süre sonra önce Erzurum'da (Temmuz), sonra Sivas'ta (Eylül) ulusal bir kongre topladı. Bu kongrelerde halkın çoğunluğu Türk olan bölgelerde toprak bütünlüğü ilkesini koydu ve bunu sağlamak için halka dayalı bir hükümet kurmayı tasarladı. Ve bir yıldan kısa bir süre sonra 23 Nisan 1920'de kasvetli bir bozkır kasabası olan Ankara'da Büyük Millet Meclisi'ni topladı ve yetkilerini ona devretti. O tarihten itibaren Mustafa Kemal, Türkiye'nin cisimleşmiş örneği, bütün bir halkın iradesinin temsiliydi ve “ Türklerin Atası” değil “ Ata Türk” yani “ Ataları gibi Türk” anlamına gelen Atatürk adını aldı.” Burada, Mustafa Kemal önderliğinde bağımsızlık savaşının tüm aşamalarını gözden geçirmek olanaksızdır. Bağımsızlık savaşı, Atatürk ve Cumhuriyet Türkiyesi, ancak Osmanlı'nın son iki yüzyıllık tarihi gelişimi, başka bir deyimle “ uzun süreç” kapsamında açıklanabilir.

Osmanlı Devleti'nin son iki yüzyıllık değişim ve dönüşümü, 1923'te Cumhuriyet'in ilanı ile noktalanmıştır. 1700-1923 dönemi, bu radikal devrimle son bulur ve Türk tarihi yeni bir oluşum içine girer. Bugün Türkiye, bu yeni dönemin "uzun süreci" içindedir. Prof. Dr. Halil İnalçık hoca Atatürk ve Demokratik Türkiye adlı kitabında Atatürkçü düşüncenin kaynağı olarak 1890-1914 yılları arası Türk aydınlanma çağı olarak adlandırdığı dönemi işaret ederek şunları dile getirir: " II. Abdülhamid dönemi, siyasette Batı fikirlerine karşı olmakla beraber, kültür ve eğitim alanında büyük atılımların gerçekleştiği bir dönemdir.

Sivil Batıcı eğitimin genelleşmesi, okulun, kitabın ve gazetenin etkisi altında aynı fikirleri paylaşan bir kamuoyunun ortaya çıkması, Batılı zihniyette bir elitin oluşması, Mustafa Kemal kuşağını ve onun düşüncelerini anlamak bakımından birinci derecede önemlidir.

Eğitimde ve dünya görüşünde pozitif ilmi egemen kılmak, devleti halk egemenliği temeline oturtmak, toplumu sınıf kavgasından azade bir halk ve bütün insanları eşit görmekten ibaret Atatürkçülüğün temel ilkeleri, onun gençliğinde aydınlar arasında yaygın fikirlerdi.

Özetle, Türk tarihinin Batı'ya, yeni bir hayat görüşüne yöneldiği son yüzyıllık gelişme, başka bir deyimle Türk Aydınlanma Çağı, Atatürkçülüğü açıklamak bakımından önemlidir. Atatürkçülük, Türk tarihinin kesin, vazgeçilmez bir sonucu olarak görünmektedir. Bugün Türkiye demokrasisinde bu tarihi süreci geriye çevirme çabası tarihin akışına ters düşer. Türk halkı, serbest seçimlerle bunu ispatlamıştır. Modernleşmede Atatürk inkılabı topyekun bir ihtilaldir. Modernleşme, Atatürk tarafından asrileşme, muasır medeniyet seviyesine erişme veya Garphlaşma terimleriyle ifade edilmiştir. Atatürk, 1789 Büyük Fransız İhtilali'ni yapanların anladığı biçimde, Aydınlık Çağı'nın pozitivist felsefesine bağlıdır. O, pozitif bilim düşüncesinin, Türk insanının sosyal ilişkilerinde toplum ve kainat anlayışında kılavuz olmasını, gelenek yerini aklın almasını özlüyordu. Atatürk'ün yakınlarından Falih Rıfkı Atay, Kemalizmi en başta millî egemenlik, anti-emperyalizm, Türkçülük ve laiklik (sekülerizm) olarak tanımlar. Atatürk'ün yakınlarından biri olan Yakup Kadri Karaosmanoğlu, Mustafa Kemal'i her şeyden önce bir vatan kurtarıcısı ve modern Türk devletinin kurucusu olarak gösterir ve onu zulüm altındaki bütün milletlere " kurtuluş yolunu gösteren bir hürriyet ve istiklal örneği" olarak selamlar. Kurtuluş Savaşı'nın, " her milletin kendi mukadderatına kendisinin sahip çıkması " prensibi ile işe başladığını belirtir. Karaosmanoğlu'na göre Mustafa Kemal bir dünya lideridir. Mustafa Kemal için " günümüzün dünyasını biçimleyen bir lider", diyor. Emperyalistlere karşı direncin simgesi olan Kemal adı, Hint'te, Çin'de, Asya'nın bütün sömürgelerinde " bir buçuk milyar insanın ağzında" kurtuluş parolası olmuştur. İdealizm ve devlet adamlığını birleştiren bir kişiliğe sahip olan Mustafa Kemal aynı zamanda bir stratejist ve bir pragmatik siyasetçiydi. Mustafa Kemal, Batılı güçlerin milletine karşı tutumunu reddetmesine rağmen, milletin bağımsız varlığının kesinlikle tam modernleşmeye bağlı olduğunu ve bu dünyada hayatta kalmak için bundan daha temel bir prensibin bulunmadığını idrak etmiş ve bunu derinden hissetmişti. İzmit'te " İnkılap Kanunu'nun" var olan bütün kanunların üzerinde olduğunu bildirdi. Tüm yaşam felsefesi, Darwinci hayatta kalma kuramına dayanıyordu. Hayatta kalmak için gerçek gücün belirleyici rolü olduğuna inanan hayata dair pragmatik bakışı, Atatürk'ün kişiliğini ve onun siyaset ve inkılap taktiklerini anlamada anahtardır. Konuşmalarında daima hayatın mücadele olduğunu ve bu mücadelede başarımın mücadele için hazırlanmaya bağlı olduğunu vurguladı. Atatürk'e göre her hareketimize ilim zihniyeti, kültüre şekil veren temel prensip ve bir hayat görüşü olarak hakim olmalıdır. Batı medeniyeti, bu insani-üniversal prensibin sonucu olduğu için birdir.

Bunun içindir ki o, devlet ve toplum hayatında, dünyevi yaşayışımızda, mistik ve ilahi temele dayanan her türlü kurumun hakimiyetine son vermedikçe modernleşmenin mümkün olmadığına inanıyordu. Türk devleti 1839'dan beri bir ölüm-kalım savaşı içinde geleneklerle modern zaruretler arasında çeşitli uzlaşma yolları denedi. Buna bakarak, Türkiye görünüşte Japonya'dan önce yenileşme hareketlerine girişmiştir. Fakat gerçek modernleşme ancak Atatürk devrimi ile başlamıştır. Bu devrimin özü, onun radikalizminde, toptan bir Batılı devlet ve cemiyet olma ilkesinde gizlidir. Son bir asırlık tarihimize denenmiş olduğu gibi, hala geleneksel kültür ve Batılılaşma için çeşitli uzlaştırma şekilleri düşünülebilir; fakat bu Atatürklük değildir. Atatürk, toptan bir Batılılaşma kararına varmasaydı, Tanzimat'ta olduğu gibi, Türkiye dış görünüşü Avrupalı, dünya görüşü Şarklı bir toplum olarak bırakılırdı, işte o zaman memleket Batı'nın kısır bir taklitçisi olmaktan kurtulamazdı. Batılı millet olmak, rasyonel düşünmek ve hareket etmek, ilim zihniyeti sayesinde sonsuz bir yaratma ve yenileşme kudretine erişmek demektir. Nasıl bir Batılı millet, Batılı milletleri toplumunda taklit zinciri içinde bocalayıp kalmıyorsa, Türkiye'de bu toplumun tam bir üyesi haline geldikten sonra sonsuz gelişme imkanlarına ve gelişmiş bir milli benliğe sahip olacaktır. Örneğin İngiliz tarihçi Arnold Joseph Toynbee, açıkça olmasa da, Türk'ün buna gerçekten kabiliyetli olup olmadığı noktasında şüphelidir ve önerileri de şüpheye dayanmaktadır. İşte Atatürk daima bu noktada bütün dünyadan farklı düşünüyordu. "O, "Kültürümüzü muasır medeniyet seviyesi üstüne çıkaracağız," derken samimiydi.

Türk Milli Kurtuluş Savaşı'mızın tarihsel arka planına ve Türk modernleşmesinin ve Atatürklüğün hangi fikri temeller üzerinde oluştuğuna Türk tarihi konusunda araştırmaları ile dünya çapında tanınırlığa sahip İngiliz tarihçi Bernard Lewis, Fransız Türkolog Jean-Paul Roux ve Prof. Dr. Halil İnalcık'ın eserleri ve bakış açısı ile özetlemeye çaba gösterdim. Yaşayan büyük değerlerimizden Prof. Dr. İlber Ortaylı Hoca Cumhuriyetin İlk Yüzyılı adlı kitabında Cumhuriyet kazanımlarını şöyle toplarlar: "Cumhuriyet çok şey başardı. Tarihte aktif rolünü kaybetmeyen ordu, modernleşmesine devam etti. Geçirdiği son sıkıntılı durumlara rağmen, kuvvetli bir ordumuz var ve her zaman kendini yeniliyor ve yenilemeye açık. Cumhuriyet, insanların eksik ya da zor şartlarda olsa da eğitti. Cumhuriyet sanayi kurdu, tarım yapısını değiştirdi ve memleket düzenini sağladı. Fakat Cumhuriyet köylülüğü maalesef çok kötü bitirdi. Bu 1980'lerin hoyratlığıdır. Sıkıntısını çekiyoruz, çekeceğiz. Yapılan büyük hukuk reformuna rağmen hukukçu yetiştiremedi ve hukukçularımız zayıf kaldı. Cumhuriyet yaptığı doğru reformlara rağmen (alfabe, Türkçe gibi) edebi bakımdan zayıf bir entelijansiya yetiştirdi. Türk entelijansiyası bir kültür ortamı yaratacak bir muhit değil maalesef."

Peki bizlerin bakış açısıyla ve bizim gözümüzden nedir Cumhuriyet? Romanlarımı severek okuduğum dünyaca ünlü bir romancımızın ilk romanı olan Cevdet Bey ve Oğulları romanında yazarın bir karaktere söyletmiş olduğu gibi: " Cumhuriyet, Yıldız Sarayı'nda yaşayan efendilerin Nişantaşı'na taşınması mıdır?

Bugün 100 yılını deviren Cumhuriyetimiz başta seçme ve seçilme hakkı olmak üzere ve demokrasiyi özümseme ve demokrasiye sahip çıkma anlamında Türk halkı tarafından değerleri içselleştirilmiş bir köklü devrimdir. Cumhuriyet milli birlik ve beraberliğimiz, milli bağımsızlığımız ve milli egemenliğimizdir. Cumhuriyet, kadın-erkek eşitliğidir. Cumhuriyet, kadın haklarıdır. Cumhuriyet din ve vicdan özgürlüğüdür, eğitimde fırsat eşitliğidir. Cumhuriyet, sosyal hukuk devletidir. Cumhuriyet basın ve ifade özgürlüğüdür. Türkiye bütün eksiklerine rağmen yine de 57 İslam ülkesi içerisinde ve demokrasinin ve insan haklarının beşiği olma iddiasında olan birçok Avrupa ülkesinden daha yaşanabilir ve toplumdaki farklı renkleri daha kapsayıcı bir ülkedir ve insanlığa karşı söyleyecek sözü olan ülkedir.

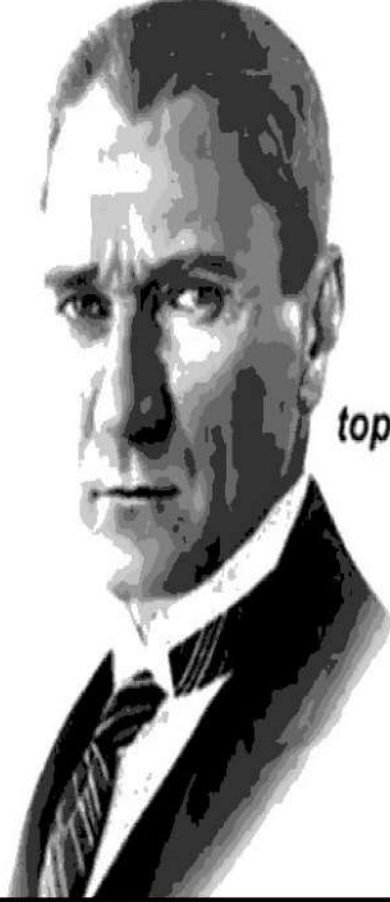
Cumhuriyet, onu ülke içinde ve ülke dışında gururla temsil eden büyük evlatlarını ilk yıllarından bugüne kadar yetiştirmeye devam etti ve bundan sonra da edecektir. Okulumuza ismini veren Yamantürk ailesinin değerli evlatlarından merhum İdris Yamantürk Beyi Rize'nin bir dağ köyü olan Çamlıhemşin'in Orta Köyü'nden bulup okutan, Mardin'in Savur ilçesinde dünyaya gelen Prof. Dr. Aziz Sancar hocamızın Nobel ödülüne uzanış hikayesidir Cumhuriyet. Çayeli'den merhum Mesut Yılmaz ve Güneysu'dan Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan olmak üzere, Rize gibi küçük bir ilden iki başbakan ve bir Cumhurbaşkanı çıkarabilmektir Cumhuriyet. Cumhuriyet şirde dünya çapında şairimiz Nazım Hikmet'tir. Türk romanını Yaşar Kemal ve Orhan Pamuk ile dünya standartlarına çıkarmaktır. Cumhuriyetin bu günlere gelmesinde birçok bedeller ödedik. Bağımsızlığımız ve bölünmez bütünlüğümüz için hayatlarını feda etmiş asker, polis, aydın, öğretmen ve sivil şehitlerimize de şükran ve minnet duygularımızı ifade etmek istiyorum. Cumhuriyet Devrimlerinin ilk şehitlerinden olan Asteğmen Mustafa Fehmi Kubilay, Bekçi Hasan ve Bekçi Şevki, 1964'te Kıbrıslı Rumlar tarafından uçağı düşürülerek günlerce şehit edilen Hava Kuvvetlerimizin ilk şehidi Hava Pilot Yüzbaşı Cengiz Topel, Kıbrıs Barış Harekatı'nın ikinci günü 21 Temmuz 1974'te Hava Kuvvetlerimizin yanlışlıkla vurduğu TCG Gelibolu gemimizde şehit olan 54 denizeimiz, terörle mücadelede hayatlarını kaybeden Tuğgeneral Aydoğan Aydın, Albay Songül Yakut, Binbaşı Aslan Kulaksız, Astsubay Başçavuş Ömer Halisdemir, Er Soner Ateşsaçan'ın şahıslarında kahraman şehit Mehmetçiklerimizi; Şehit Emniyet Müdürü Ali Gaffar Okkan ve şehit polis memuru Fethi Sekin'in ve 15 Temmuz 2016 akşamı Gölbaşı Özel Harekat Merkezi'nde haince bombalanan kahraman polislerimizin şahıslarında Türk Emniyet Teşkilatı'nın tüm kahraman şehitlerinin, "Vurulduk ey halkım unutmaz bizi" diye ulusa seslenen Cumhuriyet aydını Uğur Mumcu'nun, Bahriye Üçok, Ahmet Taner Kışlalı, Muammer Aksoy'un ve "Emperyalizmin iyisi ya da kötüsü yoktur. ABD emperyalizmi kötü, Alman emperyalizmi iyidir demek yanlıgıların en kötüsüdür." diyen Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Necip Hablmitoğlu'nun şahsında şehit edilen tüm Cumhuriyet aydınlarını, ülke çocuklarına kalemiyle, yüreğiyle ve sesiyle umut olan Necmettin Yılmaz ve Şenay Aybüke Yalçın öğretmenlerimizin şahıslarında tüm şehit öğretmenlerimizi, bölücü terörün alçakça elimizden aldığı Eren Bülbül'ün şahsında teröre kurban verdiğimiz tüm sivil vatandaşlarımızı, şehit korucularımızı rahmet, minnet ve şükranla anıyorum. İyi ki vardınız ve hayatlarımıza dokundunuz. Eski Dışişleri Bakanlarımızdan ve devlet adamlarımızdan merhum İsmail Cem Bey, 1970 yılında yayımladığı Türkiye'de Geri Kalmışlığın Tarihi adlı eserinde, "Atatürk'ün emperyalizmi yendiğini ancak geri kalmışlığı yenemediğini" not düşer. Atatürk'ten sonra gelen yönetimlerde bu durumu aşamamıştır. Türkiye Cumhuriyeti elbette kuruluşundan bugüne çok şey başardı. Ancak Cumhuriyet'in kuruluşundan günümüze 100 yıl, Atatürk'ün vefatından günümüze 85 yıl geçmiş olmasına rağmen Türkiye henüz gelişmiş ülkeler arasında değildir maalesef. Geldiğimiz noktada orta gelir tuzağına yakalanmış ülkelerden biriyiz. Cumhuriyet'in ikinci yüzyılında yüksek teknoloji üreterek, "emek yoğun üretimden sermaye yoğun üretime geçerek," beyin göçümüzü durdurarak ve milli servetimizi güçlendirerek Türkiye gelişmiş ülkeler arasına adını yazdırabilir.

"Zamanaşımı hukukçuların uydurduğu bir kavramdır, halkların belleğinde zaman aşımı yoktur." der Amin Maaouluf Çivisi Çıkmış Dünya adlı eserde. Cumhuriyet ilelebet yaşayacaktır. 6 Şubat 2023 Kahramanmaraş depremlerinde ve diğer depremlerde hayatlarını kaybeden vatandaşlarımızın da ruhları şad olsun.

**"Cumhuriyet fikir
serbestliği taraftarıdır.
Samimi ve meşru olmak
şartıyla her fikre saygı
duyarız."**

Mustafa Kemal Atatürk

**Benim naciz vücudum elbet bir gün
toprak olacaktır ancak; Türkiye Cumhuriyeti
ilelebet payidar kalacaktır.**

M. Atatürk

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

Cumhuriyet, milletin kendi fikirleri doğrultusunda liderlerini seçmesi ve bunu özgürce yapabilme biçimidir.Tarihimize bakıldığında Osmanlı imparatorluğu ve öncesinde farklı yönetim biçimleri vardır.Ama Atatürk ve asker arkadaşları cumhuriyetin geçerli kılınması için savaşmışlardır, azmetmişler.gönüllerinden inanmışlardır. Bu kadar azmin, cesaretin ve emeğin karşılığında ise 29 Ekim 1923'tecumhuriyeti ilan etmişlerdir. Bu yolda bir çok kişi şehit olmuş ,çocuklar öksüz kalmıştır.

Halkın içinde çatışmalar, kargaşalar olmuştur.Yaşanan tüm bu zorluklara rağmen yine de cumhuriyetle birlikte halk toparlanmıştır.

Cumhuriyet bizi modern bir medeniyet yapmıştır.Kadınlara haklar verilmiş, insanların fikirleri dikkate alınmış,Cumhuriyet öncesine göre özgürleşmiştir.Etrafımıza baktığımızda çoğu gelişmiş ülkenin cumhuriyetle yönetildiğini görürüz .Cumhuriyetin etkin olduğu ülkelerde insanların haklarını sonuna kadar savunduğunu, fikirleri hakkında rahatça konuştuğunu ve özgürce yaşayabildiğini görürüz.Atatürk de cumhuriyeti ülkemize getirdiğinde ilk olarak modernleşmeyi hedeflemiştir.Sanayide,ilerleme, tarımda üretim yapabilme istediği sayesinde bizde diğer ülkeler gibi ilerleyebilmişizdir.Cumhuriyet sayesinde hangi adaya oy verebileceğimize karar verebilme yetkinesahibiz .Cumhuriyet sayesinde bir sorunumuzu ifade edebilme ve fikir paylaşımı özgürlüğüne sahibiz.

Cumhuriyet sayesinde biz çocuklar eğitim,barınma gibi haklara sahibiz.Cumhuriyet sayesinde kız çocukları okuma hakkına her görülmeden sahip olmuş,kadınlar toplumun her alanında özgürce görev almıştır.

Tüm bu haklara sahip olmamızı sağlayan tüm askerlere bu yüzden saygı duymalı ve minnetle anmalıyız.Atatürk'ün dediği gibi "Vatanımı en çok seven görevini en iyi yapandır" .Bizler de Ata'mızın bize bıraktığın en büyük miras olan Cumhuriyeti yüz yıl değil yüz yıllar daha yaşatmak için çok çalışacağız .Emanetin emanetimizdir yüce Atam gözün arkada kalmasın.

ZEYNEP LİNA CANER

7/C SINIFI

Cumhuriyetimiz öyle zannolunduğu gibi zayıf değildir. Cumhuriyet bedava da kazanılmış değildir. Bunu elde etmek için kan döktük. Her tarafta kırmızı kanımızı akıttık. İcabında müesseselerimizi müdafaa için lâzım olanı yapmağa hazırız.

Mustafa Kemal Atatürk

Atatürk diyor ki;

"Baylar ve ey millet, iyi biliniz ki, Türkiye Cumhuriyeti şeyhler, dervişler, müritler, mensublar memleketi olamaz. En doğru ve en hakikî tarikat, medeniyet tarikatıdır."

K. Atatürk

ATAM İZİNDEYİZ...

DÖNEMİN BASININDA CUMHURİYETİN İLANI

Takvimler 29 Ekim 1923'ü gösterirken Cumhuriyet'in ilanı ile Türkiye yeni bir güne uyandı. Bu tarihi olay, dünyada da büyük yankı buldu. Dönemin yerli ve yabancı basını Cumhuriyetin ilanına geniş yer ayırdı.

Bundan tam 100 yıl önce bir devir kapamp yeni bir dönem başladı. 29 Ekim 1923 günü Cumhuriyet ilan edildi. Yerli ve yabancı basın haberi büyük coşkuyla duyurdu.

Milli Mücadele döneminde çıkarılan Hakimiyet-i Milliye, Cumhuriyetin ilanını tam sayfa verdi. Manşette, devletin yeni yönetim şekli ve ilk cumhurbaşkanının fotoğrafı vardı. "Gazi Mustafa Kemal Paşa, dün gece 9'a çeyrek kala oy birliğiyle cumhurbaşkanı seçildi." ifadesi kullanıldı. Milli Mücadeleyi destekleyen gazetelerden İkdam ve İleri gazeteleri de yeni rejimi ilk sayfadan duyurdu. "Halk Fırkası toplantısında Gazi Paşa'nın önerisi kabul edildi, devletin şekli Cumhuriyet oldu" denildi.

Dönemin gazetelerinden Yunus Nadi'nin kurduğu Anadolu'da, Yenigün Gazetesi de benzer bir başlıklar attı. Tanin ve Açıksöz Gazetesinde de haber ilk sayfada geniş yer buldu. Vatan Gazetesi ise ilk cumhurbaşkanının aldığı oyları manşete çekti. "Gazi Mustafa Kemal Paşa, dün gece 9'a çeyrek kala oy birliğiyle cumhurbaşkanı seçildi." ifadesini kullandı. Vakit Gazetesi 30 Ekim tarihli haberinde cumhuriyet coşkusuna geniş yer verdi. "Birinci reis-i cumhuremiz Mustafa Kemal Paşa'dır. İlk başvekaleti de İsmet Paşa yapacaktır." ifadeleri yer aldı.

Türkiye'nin ilk resmi haber ajansı olan Anadolu Ajansı da cumhuriyeti Fransızca bültenle dünyaya duyurdu. Bültende, Cumhuriyet'in ilan edilme süreci anlatıldı. Gazi Mustafa Kemal'in cumhurbaşkanı seçildikten sonraki konuşmasına yer verildi.

Yeni rejimin ilanı, dış basında da yankı buldu. 30 Ekim 1923 tarihli NewYork Times Gazetesi haberi, "Ankara oyları Türkiye'yi Cumhuriyet yaptı; Kemal Paşa ilk cumhurbaşkanı seçildi." başlığıyla yayımladı.

The Guardian o zamanki adıyla Manchester Guardian ise haberi 31 Ekim'de sayfalarına taşıdı. Türkiye'nin monarşiden demokrasiye geçtiğine vurgu yaptı.

Daha sonra bayram olarak kutlanmaya başlanan cumhuriyetin ilanı, sonraki yıllarda da manşetleri süsledi.

“

Yetiştirilecek çocuklarımıza ve gençlerimize tahsilin hududu ne olursa olsun, en evvel, her şeyden evvel Türkiye'nin istiklaline, kendi benliğine, milli geleneklerine düşman olan unsurlarla mücadele etmek lüzumu öğretilmelidir.

”

“

Gençler cesaretimizi takviye ve idame eden sizlersiniz. Siz, almakta olduğunuz terbiye ve irfan ile insanlık ve medeniyetin, vatan sevgisinin, fikir hürriyetinin en kıymetli timsali olacaksınız. Yükselen yeni nesil, istikbal sizsiniz. Cumhuriyeti biz kurduk, onu yükseltecek ve yaşatacak sizsiniz.

”

Gazi Mustafa Kemal ATATÜRK

CUMHURİYET

29 Ekim'de
Cumhuriyet kuruldu.
Türk milleti
Cumhuriyetin 100. Yilını
Mutlulukla kutladı.
Türk milleti savaştı.
Bu cennet vatan için
Biz bu vatani koruyacağız.
Atamız için
Cumhuriyetin 100. Yilını onurla kutlayıp
Onurla bayrağımızı taşıyoruz göklere
Biz bu vatani koruyup kollayacağız.
Cumhuriyetin 100. yılı kutlu olsun

Berra Gül ÇALIŞKAN

29 EKİM

29 Ekim geldi bak yine
Caddeler, sokaklar...
Al bayrağımla doldu.
Günlerden cumhuriyet
Sokaklar bayram yeri
Bugünlere gelmek için
Çok çileler çekmişiz
Güzel günler uğruna
Çok şehitler vermişiz
29 Ekim'de
Cumhuriyet ilan olmuş
Ülkeyi yönetmeye

Bütün millet birlik olmuş
Seçeriz, seçiliriz
Cumhuriyet sayesinde
Elbet değer veririz
Cumhuriyet bizimdir.
Onu asla bırakmayız
Bizler birlik olduğça
Düşmanı yaşatmayız
Türkiye'nin kurtuluşu
Ne mutlu Türküm demekte
Vatan sağ olsun Atam
Armağanın hala bizimle.

ESMA CEYLİN UYAR

100. YILINDA CUMHURİYET

Göklere dalgalanır Türk bayrağı
İnmedi inmeyecek
Yüz yılda bilinecek
Türkiye'min al sancağı

Mavi gözlü adamın arkasından
Bir millet vatan sevdasında
Kurtarıldı cumhuriyet
Kurtarıldı al sancak

Bir asırdır hayatta
Bağımsızlıktır ilkesi
Özgür olmak için verilen savaş
Asla kaybedilmeyecek.

Küllerinden yeniden doğan Türkiye
Bir direnişi gösterdi bize
Cumhuriyetin yüzüncü yılında
Yaşasın cumhuriyet.

Orhan Arda GÜMÜŞLER

1923 CUMHURİYET

29 Ekim 1923 sabahı aydınlandı sokaklar
Atamız duyurdu artık cumhuriyet var
Adı Türkiye, bayrağı ay yıldızlı hilal
Düşman ellere vermeyeceğiz seni ey nazlı hilal

Gönül verdik, sana erdik ey şanlı hürriyet
Demokrasi günündür şanlı cumhuriyet
Yürürüz her gün biz de.
Onun çizdiği izde.

Betül ÇOLAK

29 Ekim

CUMHURİYET

Karanlıklar çökmüştü ÷lkeme
Yoksundu halk düşünce
Kuralım dedi cumhuriyeti
Atam su serpti yüreğimize

O güzel günün sabahı
Atam'dan aldık ilhamı
İnandık güvendik Atam'a
Çıktık demokrasi yoluna

Yandı bütün ışıklar
Koştı inandı çocuklar
Karanlığın içinden
Çıktı büyük umutlar.

MUSTAFA İZZET GÜNGÖR

BİR ASIR BOYUNCA ATATÜRK'ÜN YOLUNDA

Armağandır Atam'dan
Fürürüz hep onun yolundan
Zin vermeyeceğiz kimselere
Şanlı bayrağımızı indirmeye

Bir hürriyet verdin bize
Kovdun düşmanları ÷lkelerine
Bir asır daha umarız
Olmayı senin yolunda

Her 29 Ekim'de şenlik
Oluruz hep birlik
Atamızı şerefle anarak
Kutlarsız zaferimizi tüm halk

ASLI KONYA

CUMHURİYET

Geldi o zorluklardan
Cumhuriyetimizin yüzyılı
Zorlandık, kırıldık, zayıf düştük.
Tuttu elimizden Atatürk.

Cumhuriyetimiz zarar gördü
Zayıf düştü devletimiz
Yorulmadı, yıkılmadı.
Ayağa kaldırdı bizi Atatürk

İstikbal göklerde dedi.
Bize de yer açtı
O kadar şehit verdik.
Bu bayrak yukarda dalgalansın diye

Gelecek nesillere örnek olsun
Korumayı öğrettin bu vatani
Geldi bu zamanlara
Cumhuriyetimizin yüzyılı

BEREN ŞAHİN

YÜZÜNCÜ YILIN DOĞUŞU

Cumhuriyet medeniyet yolunu açan
Türkiye'mize verilmiş en güzel armağan
Yapılan devrimler ışığında aydınlanan
Biz gençler bu yolda her daim.

Her sene kutlanır bu kutlu gün
Yüz yıllık geçmişle övündüğüm
Milletimizin onuru ve gururudur
Cumhuriyetin doğduğu gün.

İnkılap, devrimler, yenilikler
Mazi ile geçen yaşanmış ömürler
Atatürk'ün yolundan yemin etmiş Türkler
Yüzyıllık davayı hep sürdürürler.

ZEHRA NAZ YILMAZ

29 Ekim

Cumhuriyet Bayramı

29 Ekim'de Cumhuriyet kuruldu
Cumhuriyet kurulunca topraklarımız kurtuldu
Kurtuluşumuz için ne yiğitler can verdi
Vatanımız uğruna şehadeti seçti

Bu tarihi unutma, 29 Ekim'i
Hep hatırlat kendine cumhuriyetimizi
Bu savaşta can veren onca yiğidimizi
Bağımsızlığa erdirdiler güzel Türkiye'mizi

Vatan bayrak uğruna dökülen kanlar bizim
Allah Allah diyerek savaşan millet bizim
Temelleri atıldı yeni Türkiye'mizin
29 Ekim'de kutlanan cumhuriyet bizim.

EMİNE TUANA ODABAŞ

CUMHURİYET

Atatürk kalbimizde
Yürürüz her gün biz de.
İlerleriz onun ilkeleriyle
Yaşarız cumhuriyetimizle

Gururluyuz, sevinçliyiz
Ayrı falan da değiliz.
Bütün Türkler hep biriz.
Ulu önder Atatürk'ün izindeyiz.

Egemenlik sesleri,
Yükseldi Ankara'dan
Benim ay yıldızlı bayrağım.
Bağımsızlık kaynağım.

Atatürk'ün önderliği
Ülkemizin özgürlüğe erdiği
Atam ve askerleri aldı cumhuriyeti
Boşuna taşımadı Seyit Onbaşı o mermiyi

Alnımız teriyle kurduk bu devleti
Yok ettik yurdumuzdaki dehşeti
Pes etmeyi düşünmedi Türk askeri
100. yılında bu cennet vatani sevmeli

29 EKİM

Yaren Su BÜYÜK

CUMHURİYETİN BAYRAĞI

Bize en büyük emanet
Yaşasın cumhuriyet
Bitti gitti bu felaket
Bir daha geri dönmeyecek

Destanlar masallar türküler
Sıralanmış çocuklar birer birer
Meraklı gözleri parlıyor
Ay yıldızı andırıyor.

Kalp acısı vatan acısı ağacının
Kırmızı renkli ay yıldız meyvesi
Cumhuriyetle sulanmış,
Hürriyetle boy atmış.

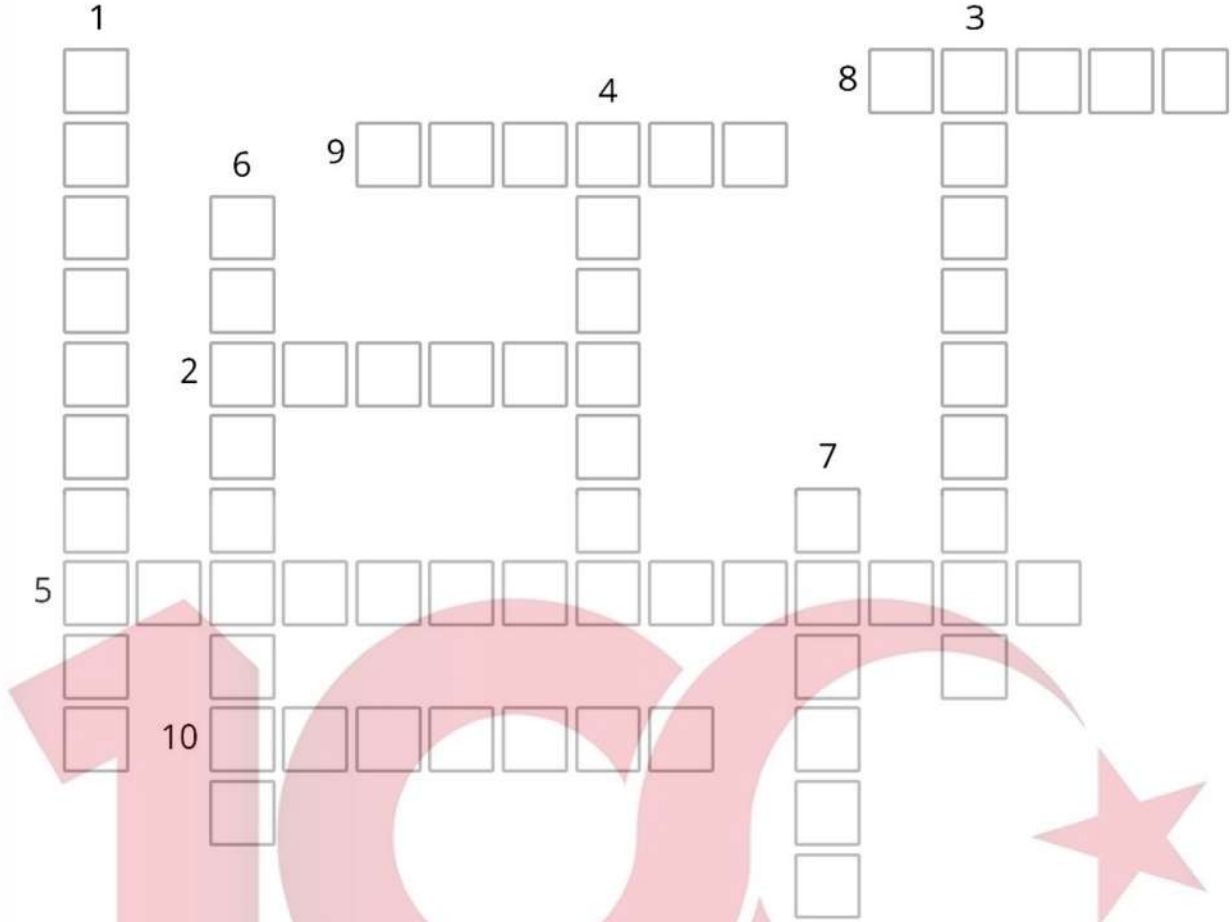
Güçlü cesur askerlerimiz.
Düşmana göğüs geriyor.
Sabahları sönmeyen tek yıldız
Cumhuriyet sayesinde ışıldıyor.

ZEYNEP SENA MALKOÇ

29
EKİM
CUMHURİYET
BAYRAMI

CUMHURİYET BULMACASI

1) Hükûmet başkanının, halk tarafından seçildiği yönetim biçimi.

2)Ulus.

3)Devletin ülke toprakları üstünde siyasal yönetim yetkisini kullanma hakkı.

4)Türk devletinin kurucusu.

5)Cumhuriyetin ilan edildiği tarih.

6)Halkın egemenliğine dayanan yönetim şekli.

7)Demokrasilerde belli dönemlerde yapılan genel halk oylaması ile seçilen millet vekillerinin oluşturduğu kurul.

8)Toplu bir iradenin birden fazla aday arasında tercihte bulunması.

9)Türkiye'nin başkenti.

10)Devlet işlerinin düzenlenmesi ve yürütülmenin gerçekleşmesini sağlayan anlayış.